

Tallinna Konstantin Pätsi Vabaõhukool

II kooliastme õppeaine **muusika**

1. ÕPPEAINE KIRJELDUS

Muusika on universaalne suhtlusvahend, mis rikastab laste ja noorte vaimset, moraalset ja esteetilist arengut. Muusikaõpetuse eesmärk on arendada muusikateadmisi, -oskusi ja -kogemusi ning tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu, kujundades harmoonilist ja loovat isiksust. Tunnis tutvustatakse Eesti koolimuusika traditsioone, toetudes Kodály ja Orffi pedagoogikale ning kaasava hariduse põhimõtetele. Kasutatakse ka alternatiivset figuurnoodi, mis lihtsustab noodikirja õppimist ja motiveerib õppijaid. Muusikaõpe arendab tundeelu, esteetikat ja kultuuriteadlikkust, toetab elukestvat muusikaharrastust ning hõlmab musitseerimist, kuulamist, muusikalugu, kirjaoskust ja õppekäike.

2. II KOOLIASTME LÕPUKS OMANDATUD TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

Õpilane:

- laulab eakohaselt ja ilmekalt, hoides loomulikku kehahoidu ja hingamist;
- mängib lihtsamaid rütme ja meloodiaid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- liigub muusika järgi ning tunneb muusika iseloomu;
- oskab kuulata ja kirjeldada muusikat, kasutada muusikalist sõnavara;
- tunneb eesti rahvamuusika ja tähtpäevade seotust;
- osaleb julgelt musitseerimises ja väärtustab laulupidude traditsiooni.

3.1. II KOOLIASTME MUUSIKA ÕPITULEMUSED

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming

Laulmine:

- Laulab puhta intonatsiooni, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga;
- Esitab Eesti ja teiste rahvaste laule, kaanoneid;
- Osaleb ühislaulmises ja laulupeotraditsioonis;

Pillimäng:

- Mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, klaviatuuri või oma instrumenti;
- Seostab helikõrgusi noodipildiga;
- Musitseerib nii üksi kui koos pillikoosseisus;

Muusikaline liikumine:

- Väljendab muusika omadusi liikumise kaudu (meloodia, tempo, dünaamika, vorm);
- Esitab rahvamuusika karaktereid ja lihtsamaid tantse;
- Rakendab muusikateadmisi liikumises;

Muusikaline omalooming:

- Katsetab rütmi- ja meloodiaimprovisatsioone, kaasmänge ja ostinatosid;
- Loob lihtsaid muusikatekste (regivärss, laulusõnad);

Muusika kuulamine:

- Analüüsib ja kirjeldab kuulatud muusikat muusikaoskus-sõnavara abil;
- Tunneb eesti rahvamuusikat, rahvapille ja -tantse;
- Uurib heliloojate ja dirigentide tegevust, tutvustab kaaslastele;
- Eristab kooriliike ja sümfooniaorkestri pillirühmi;
- Analüüsib kontserte ja muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult.

3.2. DIGIPÄDEVUSED**1. Info- ja andmekirjaoskus**

- Õpitakse sõnastama teabevajadust (helilooja, muusikastiil, pillimäng, noodid) ja kasutama sobivaid infootsingu võtteid.
- Hinnatakse allikate usaldusväärsust.
- Vanemad õpilased töötavad suurema iseseisvusega.

2. Suhtlus ja koostöö digikeskkonnas

- Töötatakse rühmatöodes (infootsing, ideed, arutelud, esitlused) digikeskkonnas.
- Õpitakse panustama ühiselt ja järgima suhtlusnorme nii digis kui päriselus.

3. Digisisu loomine

- Luuakse ja toimetatakse digisisu (omalooming, esitlus, noodid MuseScore'i või Curipod'i abil).
- Järgida autoriõiguse ja digietiketi põhimõtteid.

4. Digiturvalisus

- Arutletakse vanusepiirangute, andmete jagamise ja tehisintellekti kasutuse üle.
- Teadlikkus internetiohtudest ja digiseadmete terviseriskidest.

5. Probleemilahendus

- Tehnoloogiliste võimaluste valik õpetab otsuseid tegema ja lahendusi leidma.
- Näiteks muusikaline loomine ja noodistamine erinevate vahenditega (Audacity, MuseScore, Noteflight või käsitsi).

Eesmärk: kasutada digivahendeid muusika õppimisel ja loomes, hinnata infot, olla turvaline ja vastutustundlik digikeskkonnas.

3.3. Enesejuhtimine

Muusikas arendatakse oskusi individuaal- ja rühmatöö, uurimuslike ja probleemipõhiste ülesannete kaudu ning seotakse õppimine igapäevaeluga. Väärtustatakse loovust ja uuenduslikkust. Praktilised tegevused (bänd, omalooming, muusikaline liikumine, dramatiseering, muusika kuulamine) võimaldavad katsetada ideede väljendamist, esitlemist ja sobivate meetodite valikut. Õpitakse tegevust planeerima, analüüsima ja vastutama tulemuste eest. Esinemisoskus arendab ettevõtlikkust; edu sõltub teose sobivusest, isikupärast tunnetamisest ja võimest edastada publikule muusikateose mõte. Õpilased tutvuvad ka muusikavaldkonna elukutsete ja institutsioonidega.

3.4. Liikumine

Tunni liikumistegevused arendavad kuulamist, jälgimist ja matkimist, rütmitunnetust ning muusika väljendusvahendite mõistmist. Liikumise kaudu tajutakse muusika tempot, dünaamikat ja helikõrgusi ning väljendatakse neid kehaga. Laulu- ja ringmängudes liigutakse rütmis, mis toetab emotsioonide väljendamist. Regulaarne muusikaline liikumine arendab kehatunnetust, tasakaalu, osavust, paindlikkust ja suunatunnet.

3.5. ÕPPESISU		
4. KLASSIS 2 TUNDI NÄDALAS	5. KLASSIS 1 TUND NÄDALAS	6. KLASSIS 1 TUND NÄDALAS
<p>Korratakse I kooliastmes omandatud oskusi.</p> <p>Repertuaar: eesti rahvalaulud, ühe- ja kahehäälsed laulud, kaanonid, teiste rahvaste laulud; II kooliastmes ka Eesti hümn, „Mu isamaa armas“, „Püha öö“. Arvestatakse rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega.</p> <p>Laulutehnika: loomulik kehahoiak ja hingamine, vaba toon, selge diktsioon, puhas intoneerimine; a cappella ja saatega, kooris, ansambelis ja üksi.</p> <p>Interpretatsioon: dünaamika (piano–forte, crescendo, diminuendo) ja tempo (kiire, aeglane) väljendamine.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus: rütmid, rütmifiguurid, noodivältsed, taktimõõt, relatiivsed ja absoluutsed helikõrgused, astmemudelid, vormid (1-,2-,3-osaline), kaanoneid.</p> <p>Pillimäng</p> <p>Rakendatakse uusi ja õpitud rütme rütmipillidel, plaatpillidel, väikekandelil, ukulelel, klaviatuuril.</p> <p>Mängitakse üksi, ansambelis ja orkestris, kuulates nii ennast kui teisi.</p> <p>Noodist mängimisel kasutatakse absoluutset noodisüsteemi; rakendatakse õpitud ja uusi mänguvõtteid.</p> <p>Pillitüübid: kehapillid, rütmipillid, plaatpillid, väikekannel, ukulele, klaviatuur.</p>	<p>Laulmine</p> <p>Korratakse ja kinnistatakse 4. klassis omandatud teadmisi ja oskusi.</p> <p>Repertuaar</p> <p>Eesti vanem ja uuem rahvalaul; ühe- ja kahehäälsed laul, kaanonid, teiste rahvaste laulud.</p> <p>II kooliastme ühislaul: Eesti hümn, „Eesti lipp“.</p> <p>Laulud seotud rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega.</p> <p>Tutvustatakse laulude autoreid.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika</p> <p>A cappella ja saatel, individuaalselt ja koos.</p> <p>Õpitakse loodusliku kehahoiu ja hingamisega laulmist, selget diktsiooni, meloodia korrektset intoneerimist.</p> <p>Osaletakse koolikooris ja laulupeo traditsioonides.</p> <p>Interpretatsioon</p> <p>Väljendatakse muusika sisu ja meeolu dünaamika ja tempo kaudu.</p> <p>Tutvustatakse itaaliakeelseid tempotermineid (ritenuto, accelerando, largo jne).</p> <p>Muusikaline kirjaoskus</p> <p>Rütm, rütmifiguurid, noodipikkused, taktimõõt.</p> <p>Relatiivsed astmed ja astmemudelid, duur- ja mollhelilaadid, paralleelhelistikud.</p>	<p>Laulmine</p> <p>Korratakse ja kinnistatakse varem omandatud oskusi.</p> <p>Repertuaar</p> <p>Eesti vanem ja uuem rahvalaul, ühe- ja kahehäälsed laul, kaanonid, teiste rahvaste laulud; peast lauldavad ühislaulud (nt Eesti hümn, „Kui Kungla rahvas“, „Majakene mere ääres“); arvestatakse rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega.</p> <p>Laulmine: puhas intonatsioon, loomulik kehahoiak, hingamine, diktsioon; a cappella ja saatega, kooris, ansambelis ja üksi; osalemine laulupeotraditsioonis.</p> <p>Interpretatsioon: muusika sisu ja meeolu väljendamine dünaamikat ja tempot kasutades; itaaliakeelsed tempotermineid.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus: relatiivsed astmed, absoluutsete helikõrguste kasutamine, rütm- ja meloodiajärgi järgimine, vormide tundmine (1-, 2-3-osaline lihtvorm).</p> <p>Pillimäng</p> <p>Musitseerimine orkestris, ansambelis ja üksi, rütmid, rütmifiguurid, pausid.</p>

<p>Muusikaline liikumine Liigutakse üksi, grupis ja ühiselt, tajudes oma ja teiste kohalolekut. Õpitakse uusi rütme, rütmifiguure ja pause (TI, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, tervenoot jne). Väljendatakse muusika tempot, dünaamikat ja helikõrgusi. Luu liikumiskompositsioone muusikapala vormi (1-,2-,3-osaline) väljendamiseks. Laulu- ja ringmängud, rahvatantsud: paaris, ringis, vooris; valss, polka, põhisammud; väljendatakse tegelaste karaktereid.</p> <p>Muusikaline omalooming Luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis või kõigi koos. Rakendatakse laulmist, pillimängu ja liikumist eraldi ja lõimitult. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone; noodistamisel kasutatakse relatiivset ja absoluutset noodisüsteemi. Kasutatakse digivahendeid loovuse rikastamiseks.</p> <p>Muusika kuulamine Kirjeldatakse muusikaelamusi suuliselt või loovalt. Tutvutakse autorite ja heliloojatega, otsitakse infot ja jagatakse teadmisi. Kuulatakse ja iseloomustatakse eesti rahvamuusikat, eristatakse rahvapille. Eristatakse vokaal- ja instrumentaalmuusikat ning pillirühmi. Kontsertide ja muusikalavastuste külastus; tutvutakse Eesti ooperiteatritega.</p>	<p>Absoluutsed helikõrgused, tähtnimetused, noodijoonestik, alteratsioonimärgid. Noodist laulmine ja astme- ning tähtnimetustega meloodiate määramine. Vorm 1-, 2-, 3-osalise lihtvormi tundmine, kaanonite ja skertso žanri tutvustus.</p> <p>Olulised mõisted: tempo, metronoom, meloodia, helistik, toonika, paralleelhelistik, diees, bemoll, bekarr, folkloor, vanem ja uuem rahvalaul, regivärss, algriim, lõppriim, regilaulu liigid, muusikal.</p> <p>Pillimäng Musitseeritakse rütme ja rütmifiguure teadlikult, individuaalselt ja koos. Kehapill: ostinato, kaas-, eel- ja vahemängud. Rütmipillid: kooli rütmipillidel mängimine, õige mänguvõtte, ostinato, kaas-, eel- ja vahemäng. Plaatpillid: meloodiate esitamine absoluutse noodisüsteemi alusel. Väikekannel ja ukulele: mängitakse õpitud võtteid. Klaviatuur: absoluutsete helikõrguste paigutus, helistike ja lihtsate meloodiate mäng.</p> <p>Olulised mõisted: tempo, metronoom, meloodia, helistik, toonika, paralleelhelistik, diees, bemoll, bekarr, folkloor, vanem ja uuem rahvalaul.</p> <p>Muusikaline liikumine Liigutakse individuaalselt, grupis ja ühiselt, tajudes ruumis enda ja teiste kohalolekut.</p>	<p>Kehapillid: ostinato'des ja kaas-/eel-/vahemängudes. Rütmi- ja plaatpillid: õigeid mänguvõtteid kasutades, meloodiate esitamine. Väikekannel ja ukulele: mänguvõtted, helistikud, absoluutne noodisüsteem. Klaviatuur: absoluutsed helid, lihtsad helistikud ja meloodiad.</p> <p>Muusikaline liikumine Liikumistegevused individuaalselt, grupis ja ühiselt; enda ja teiste kohaloleku tajumine. Rütmi, dünaamika ja helikõrguse muutuste väljendamine liikumise kaudu. Liikumiskompositsioonide loomine muusikapala vormi väljendamiseks. Eesti laulu- ja ringmängud, rahvatantsud; tutvumine teiste maade rahvatantsudega.</p> <p>Muusikaline omalooming Iseseisev ja rühmatööna omalooming: rütmilis-meloodilised improvisatsioonid, kaasmängud, ostinato'd. Laulmine: muusikast lähtuvad tekstid. Pillimäng: meloodiate ja rütmimängude loomine. Liikumine: muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu. Digivahendite kasutamine loovtöös.</p> <p>Muusika kuulamine Kogetu kirjeldamine ja analüüs, arvamuse avaldamine suuliselt või kirjalikult.</p>
--	--	--

<p>Kasutatakse õpitud muusikalise väljenduse mõisteid (dünaamika, noodivältused, helilaad, vormid jne).</p> <p>Põhimõisted kogu kursuse vältel Eeltakt, dünaamika, mezzopiano, mezzoforte, 4-osaline taktimõõt Noodivältused ja pausid, duur- ja moll helilaad, kolmkõlad Viiulivõti, tähtnimetused, relatiivsed ja absoluutsed helikõrgused 1-, 2-, 3-osaline vorm, kaanon, klaviatuur, rahvapillid Lasteääled, naishääled, meeshääled, mudilaskoor, poistekoor, lastekoor, naiskoor, meeskoor, segakoor, ühendkoor</p>	<p>Muusika väljendus liikumise kaudu: rütmide, tempode, dünaamika ja helikõrguste väljendamine. Liikumiskompositsioonide loomine muusikapala vormi väljendamiseks (1-,2-,3-osaline lihtvorm).</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud: Laulumängude ja rahvatantsude põhisammud, paaris, sõõris, vooris ja viirus liikumine. Olulised mõisted: tempo, metronoom, meloodia, folkloor, rahvatants, sõõrtantsud, voortantsud, polka, labajalavalss, reinlender.</p> <p>Osaoskus: muusikaline omalooming Omalooming esitatakse individuaalselt, ansamblis või kogu klassiga. Laulmine: muusikast lähtuvate tekstide loomine. Pillimäng: rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide ja ostinato loomine. Liikumine: muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu. Digivahendid: erinevate rakenduste kasutamine omaloomingus.</p> <p>Olulised mõisted: tempo, metronoom, meloodia, helistik, toonika, paralleelhelistik, diees, bemoll, bekarr, folkloor, vanem ja uuem rahvalaul, regivärss, algriim, lõppriim, regilaulu liigid.</p> <p>Osaoskus: muusika kuulamine Kirjeldatakse ja avaldatakse muusikaelamusi, suuliselt või loovalt. Autorid: tutvutakse heliloojatega ja otsitakse infot autorite kohta.</p>	<p>Autoritega tutvumine, heliloojate looming ja interpreteerimisvõimalused. Eesti ja Euroopa rahvamuusika: võrreldakse erinevate maade muusikat, rahvapille, kooriliike, orkestriliike. Laulupidude ja heliloojate põlvkondlik järjepidevus (nt Kunileid, Pärt, Ernesaks). Kontserdikülastuse oskused, kuuldu ja nähtu analüüs. Muusika väljendusvahendite tundmine ja kasutamine.</p> <p>Olulised mõisted Rahvaviisi seade, interpretatsioon, töötlus, orkestratsioon, remiks, kaver, programmiline muusika, tempo, dünaamika, meloodia, rütm, helistik, toonika, paralleelhelistik, diees, bemoll, bekarr, folkloor, regilaul, regivärss, algriim, lõppriim.</p>
--	---	--

	<p>Eesti rahvamuusika: kuulatakse, kirjeldatakse ja iseloomustatakse; eristatakse rahvapille ja rahvamuusika töötlusi.</p> <p>Vokaal- ja instrumentaalmuusika: kuuldeliselt eristatakse ja võrreldakse erinevaid hääle- ja kooriliike, orkestriliike ja pillirühmi.</p> <p>Kontsert: kontserdikülastuse tavad, kuuldu kirjeldamine.</p> <p>Muusika väljendusvahendid: kogetud muusikaelamuse kirjeldamine eakohaselt.</p> <p>Olulised mõisted: muusika väljendusvahendid, tempo, meloodia, rütm, tämber, metronoom, kulminatsioon, laulupidu, dirigent, kooriliigid, orkestriliigid, folkloor, vanem ja uuem rahvalaul, regivärss, algriim, lõppriim, regilaulu liigid.</p>	
--	---	--